

Előfizetési árak:

Egész évre 12 frt.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „
Egy hóra 1 „
Egyes szám 4 kr.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyom-
dája Nagybecskerek, Uri-
utca 276. sz., hová az
előfizetések és a lap szét-
küldésére vonatkozó felszó-
lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda

Nagybecskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Az egyházpolitikai kérdés.

Budapest, november 27.

Európa egész kontinensén nincs állam, a melyben a társadalom minden rétegében hitvallása tekintetében oly vegyes volna a lakosság, mint Magyarországon. Katholikusok, görög egyesültek, óhitűek, kalvinisták, lutheránusok, unitáriusok és zsidók élnek itt egymással és egymás közt, és e hét felekezet mindegyikének meg van a saját házasságjoga. Miután pedig a közlekedési eszközök szaporodása folytán az országnak egy része sem maradhat elszigetelten és az ország lakosai évről évre szorosabb kölcsönös vonatkozásokba lépnek egymással, természetesen szaporodik a vegyes házasságok száma s velük a házasságjog különféle elveinek összehasonlításai is, mint a házasság felbontása, mint a vegyes házasságból született gyermekek vallása tekintetében.

A katolikus dogma nem ismeri a házassági kötelék teljes felbontását, csak az asztaltól és ágytól való elválást enged meg, a mit egyházi bíróság mór ki. Az orthodox egyház háromszori elválást enged meg, az evangélikusok és reformátusok majd nehezebb, majd könnyebb feltételek mellett ismerik el a házasság felbontását, míg az unitáriusoknál egész könnyedén megy az elválás. Miután azonban egy a gyűlölet, mint a szeretet gyakran nem érzi magát

köteve sem az egyházi törvény, sem a dogma által, a válás könnyű volta nem ritkán a vallás könnyelmű változtatásához vezet, a mit nem a meggyőződés okoz, hanem egy második házasság lehetősége. A hétféle házasságjognak ez a különböző mivolta jól rendezett államban huzamosan fenn nem tartható; de mégis csak az állam tekintélyének megóvása az egyház praetenzíóival szemben adta a vallási politikának a mostani aktualitást.

A vegyes házasságból származó gyermekek vallására nézve keletkezett régi konfliktus, mely oly gyakorta megzavarta a házi békét, újabb időben ismét akuttá lett. Hogy a különféle felekezetek közt biztosítsák a béke, szentesítették az 1868. LIII. törvénycikk, a mely elrendeli, hogy a lányok az anya, a fiúk az atya vallását követik. Husz éven át nem adott ez okot a katolikus klérus tiltakozására, a vatikán és a püspökök mindannyian hallgattak és az összes felekezetek lelkészei a lélekfogásra adták magukat a gyakori elkeresztelések által. Mikor a miniszter, hogy a törvény számára az azt megillető tisztelet megóvassék, a gyakori feljelentések folytán azt követelte, hogy az elkeresztelések az illetékes lelkésznek mindig tudomására hozassanak és vonakodás esetén a nem engedelmességre pénzbüntetés szabassék ki, a katolikus lelkészség és a vatikán

egyszerre úgy találták, hogy sem a törvény, sem a rendelet össze nem egyeztethető a dogmával s ezért megtagadták az engedelmességet egy a törvénynek, mint a rendeletnek.

Gyakori perekhez, törvényes beavatkozáshoz, a pénzbírságok bírói behajtásához vezetett a dolog és folytonos volt a panasz a lelkiismereti szabadság megsértése miatt. Miután minden kísérlet, modus vivendi-t találni, meghiusult, az állam tekintélyének biztosítása végett nem maradt más út nyitva, mint az általános vallásszabadság törvényes proklamálása és a házasságjog államosítása a kötelező polgári házasság alapján. Csak ezen feltétel alatt lehetne egy a miniszteri rendelet, mint a vegyes házasságból származó gyermekek vallásáról szóló törvényt hatályon kívül helyezni és az ily gyermekek vallását a szülők megegyezésére bizni.

A katolikus klérus hírlapja azonban úgy találja, hogy az orvosság rosszabb a betegségnél és elkeseredett hadjáratot szervez a kötelező polgári házasság ellen azon ürügy alatt, hogy ez egyenes támadás az egyházi esketés ellen, támadás a házassági frigy szentsége ellen. A vatikán közlönyei meg éppenséggel Magyarország parlamentáris kormányát és parlamentjét támadják meg s úgy buzognak a polgári házasság ellen, mint valami erkölcsstelen intézmény ellen. Elfeledik

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

A nőnek sorsa az imádság.

A nőnek sorsa az imádság,
S imája nem száll fel hijában!
A tiszta, szerető szívet
Isten meglátja az imában!

A nőnek sorsa az imádság...
A férfi megvív sorssal, évvel,
A nőnek minden fegyvere
Pár szó, melyet vált Istenével!

A nőnek sorsa az imádság...
Az ifjú hölgyét elrabolja,
Üdvöt imában kér a nő,
Vesztét imában panaszolja!

A nőnek sorsa az imádság...
A férfi harcra kelt a léttel,
Körüle vész, bűn, női csáb,
A hitves hon szokogva térdel.

A nőnek sorsa az imádság;
Midőn az új föld alá tér,
Aztán ringó bölcső felett,
Majd sírok közt, és önmagáért!

A nőnek sorsa az imádság...
Oh ifjú, míg körüléd mámor
Bőcs kara sűg, halkán rebeg
Anyád imája távol... távol...

A nőnek sorsa az imádság...

Csak egy fohász egy remegő köny,
S elér hatalma messze, túl
Sötét síron, fényes felhőkön!

Gáspár Imre.

A fegyelem.

— Record után. —

Ambroite városában a francia hadsereg hős katonáinak csak töredéke feküdt. Nem mondhatni, hogy unatkoztak volna, mert az utolsó közkatónától föl egészen a kapitányig jól töltötték az időt. Természetesen mindenki a maga módja szerint. A közkatónák a csapszékben, a tiszt urak a kaszinókban. És mindez a parancsnok kegyes engedelmeiből történt, ki a legjobb ember volt a világon. Evreux György kapitány urat szerették, sőt úgymondván imádták a katonái.

Egy napon azonban, mintha megváltozott volna. Komoly arccal jött a tisztársak közé és még komolyabb arccal hívatta össze a legénységet.

— Mi baj, bajtárs, kérdezte egy főhadnagy, ki bizalmas lábon állott Evreux kapitánynyal.

— Az ördög bujjék az egész világra! — tört ki a jámbor parancsnok.

— Valami szerencsétlenség történt? — faggatta tovább Evreuxot a főhadnagy.

— Történt ám. Ő exczellenziája a tábor-

nok városunkba érkesik, dörmögte bajussa alatt György ur.

— Ez igazán nem kellemes hír, mondták a tisztok és vidám arcaukra smorúság költözött.

— Azonnal össze kell hívni a legénységet! szóltak kórusban a tisztok.

A legénységet nagynehezen összehozták, mert a kaszárnyába csak látogatóba szoktak jönni és midőn a kaszárnya egyik nagyobb szobájában egybeverődtek, a kapitány atyai hangon, de azért szigorúan így szólt hozzájuk:

— Fiúk! Ő exczellenziája a tábornok ur holnap közénk jönni méltóztatik. Ez nagy öröm reánk nézve. Ugyancsak ki is kell tenni magunkért. Ő exczellenziájának a szokása, hogy minden bagassát megvisszát, ezenkívül mindentéle kérdéseket vet föl. Például megkapjátok-e pontosan a lénungot, hogy a komiss-könyér jól van-e kiszűve, hogy a bakkancs, pangánét stb. nem hibás-e? Erre a kérdésekre nektek tisztán, világosan kell megfelelni és nyíltan a szemébe kell nézni. Ti bár könnyelmű, de egyenes szívű fiúk vagytok és így nem kell félnem, hogy bolondot tesztek, tehát fesszeállás, szembe-nézés és egyenes felelet, és a holnapi napi-parancs.

Ezután a kapitány nyugodt szívvel ment a tisztikarral egyetemben ő exczellenziája elébe.

Alig távozott el a kapitány, amidőn az őrmester, egy valóságos megesontosodott

semmiképpen sem érinti az egyházi házasságot, mert hisz éppen megakadályozza az állam beavatkozását a vallásba.

A katolikus egyházfejedelmek még hallgatnak; hisz tudják, hogy a vatikán a polgári házasságot Franciaországban, Belgiumban, Olaszországban és mindentűt, hol a code Napoleon behozatott, hallgatag tűri és hogy a tapasztalás azt mutatja, hogy a lakosság és a társadalom vallásos érzése mindenütt erősebb, hogy sem ártalmára lehetne a polgári házasság az egyházinak. A katolikus alsó papság most szóval és írásban izgat a polgári házasság ellen és reményli, hogy a sajtó szabadsága által legyőzheti a szabadság sajtóját.

Pulszky Ferencz.

Wahrmann Mór.

(1832 - 1892)

Közéletünknek ismét nevezetes halottja van. Wahrmann Mór, Budapest V. kerületének képviselője az országgyűlésen, szombat este 10 órakor, szélhűtésben hirtelen meghalt.

Wahrmann Mórban nemcsak a szabadelvűpárt vesztett sokat, hanem maga az ország is. Páratlan szaktekintély épp azon a téren, melyen legkevesebb a szakferfiaink száma: a pénzügyin. Az országház pénzügyi bizottságának évek óta elnöke is volt, mint elismert finanszier. Mint ilyen, tanácsait, véleményeit csaknem minden fontosabb pénzügyi operációnknál igénybe vették kormányferfiaink. Nagy érdemei vannak a valuta-rendezés körül is. Mint képviselőt kollegái mindenkor tisztelték és szerették, mert egyik legkedélyesebb és legszellemebb tagja volt a Háznak. A Wahrmann-féle vicczek mindenkor közkelendőségnek és nagy tetszésnek örvendettek. Tömörkedélcset faragtak aztán ő rá magára is, részint kollegái, részint és főleg a „Borszem Jankó”, melynek állandó alakja is volt. Wahrmann neve előkelő hangzású volt a magyar pénzügyvilág köreiben is, mint dús gazdag emberé s kiváló börziánéré.

Wahrmann 1832 február 29-én Budapestben született. Tanulmányai végeztével kereskedelmi pályára lépett s atyja régi üzletében a Wahrmann és fia cég tagja

lett. A zsidó emancipáció törvénybe iktatása után az első zsidó vallású képviselőln; alelnöke volt az 1868. december 14-től 1869. február 23-ig tartott zsidó kongresszusnak. Wahrmann Mór 1869. óta tagja a képviselőháznak. Deák Ferencz ajánlatára választotta meg a kerület. Jelen-tékeny tényezője volt a főváros üzleti életének és kereskedelmi és iparos köreinek. Elnöke volt a kereskedelmi és iparkamarának, valamint a pesti izraelita hitközségnek, melyek mind gyászolják váratlan elhunytát. Béke lengjen porai felett!

Az egyházak köréből. Az ev. ref. zsinat ülésén folytatták az ev. ref. gimnázium disztermében Tisza Kálmán elnökelete alatt. A már letárgyalt alkotmányos szervezetnek közigazgatási részét olvasták ma harmadszor, ezután pedig az egyházi törvénykezésről szóló részt terjesztették elő harmadszor. A zsinat megállapította a törvények végleges szövegét.

A karlóczi kongresszus pénteki ülésén először báró Zsifkovicz volt horvát belügyi osztályfőnök szólott közvetítő indítványa mellett, mely tranzakció jelentőségével bír. Utána a radikális párt nevében Jovics István polemizált, az autonom párt szónokaival. Erre Vucsetich Eliás, a szabadelvű párt vezére szólott s egy óra hosszat tartó beszédében Stankovich horvát osztályfőnök és Maximovicz Miklós fejtegetéseivel polemizált a végül kijelentette, hogy ő is a kompromisszum híve. Hétfőn az előadó beszél, mire a szavazás következik. A javaslat mellett alig néhány szavazat lesz a többség.

Belföldi hírek. Békésen dr. Meskó László, függetlenségi és 48-as párti képviselő választatott meg országgyűlési képviselővé báró Kaas Ivor nemzeti párti ellenében, ki szavazás közben visszalépett. Megczáfoltt hír. A „Magyar Állam”-nak az a híre, hogy Bende püspököt Rómába hívták, mert Tisza István képviselőt, mikor Komáromból választókerületébe érkezett, vendégszeretően fogadta, a „B. C.” értesülése szerint minden alapot nélkülös. — Majláth György Esztergom megye főispánja lemondott.

A Panama-ügy. A Panama-ügy nem vesztí szenzációja jelegét. A „N. Fr. Presse”-nek jelentik: A Panama ügyben kiküldött vizsgáló bizottság ülésén nagy meglepetést keltett, hogy Drumont, a „Libre

Parole”-nak párbajügyben letartóztatott szerkesztője, kinek kihallgatását a bizottság az igazságügyminiszter engedélyével rendelte el, nem jelent meg a bizottság előtt. Annak a bírósági községnek, aki a meghívót a fogházban késbesítette neki, kijelentette, hogy sem erkölcsi, sem tényleges szabadságot nem élvezhetvén, nincs abban a helyzetben, hogy vallomásokot tegyen és iratait, valamint bizonyítékait kikeresse. Ha nem helyezik teljesen szabadlábra, nem fog megjelenni a vizsgáló bizottság előtt. A bizottság erre elhatározta, hogy kormányt felkéri, könnyítse meg Drumont kihallgatását, azt óhajtván, hogy a letartóztatott szerkesztőt egy-két napra helyezték szabadlábra. Bisson azonnal beszélt az igazságügyminiszterrel, de tényleges és határozott ígéretet nem nyert tőle. Nincs semmi törvényes lehetőség arra, hogy a büntetés illetően megszakítását engedélyezzék. Csak egy mód volna: a kegyelem. — Reinach báró holttestét a napokban exhumálják. A „Cocarde” feltételesen azt a hírt közli, hogy Lesseps Ferdinánd elhatározta volna, a bíróság előtt egytől egyig megnevezni mindazon képviselőket, a kik tőle a Panama ügyben pénzt kaptak. Néhány lap kivonatát közöl Delahaye nek a Panama-bizottság előtt tett nyilatkozataiból. Delahaye nyilatkozata semmi újat sem tartalmaz s neveket sem említ, kivéve Barbe elhunyt kereskedelmügyi miniszterét, a ki állítása szerint 400 ezer frankot kapott s Sanelero y-t, a ki azért, mert az illető bizottságban szavazatával döntött a Panama-részvények kibocsátása javára, 200 ezer frankot kapott, mint kikötőt díjat. Megmarad továbbá azon állítása mellett is, hogy Floquet kormánya alatt a társaság 300 ezer frankot adott a boulangierismus leküzdésére, s em ügyre vonatkozólag ajánlja Lesseps Károly kihallgatását. Különben pedig csak általánosságban említette meg, hogy Reinach báró és ügynöke, Arton öt millió frankot költöttek megvesztegetésére. A bizottság ma délután Prevost képviselőt hallgatta ki, aki a képviselőházban bizonyos vállalatokra és bankházakra nézve általa előadott faktumokat hosszasan kommentálta. Hétfőn a bizottság Prinett hallgatja ki, aki a Panama ügyben a bírói előnyösöt vezette. Kohn, a Reinach féle bankház egyik cségtársa jelentkesett a bizottságnál kihallgatás végett. Kohn azt állítja, hogy a bank nem kapott a Panama-társaságtól öt millió frankot, amint azt Delahaye állította.

katonára, kilépett a front elé és nagy hangon imígy szólt:

— Hallottátok bornyuk, a mit a kapitány ur mondott? ... Hallgatástokat feleletnek veszem, de még hozzáfűzöm azt, hogy mind egyformán beszéljétek. A hogy az egyik felel, úgy feleljen a másik is, hogyha a legnagyobb ostobaság is. Most pedig plankparádba öltözni és az udvaron sorakozni a parancs.

Egy fél óra múlva a század a kassárnyaudvarban állott.

Az őrmester a butákat a balszárnyra helyezte, mert ő exczellenciájának az volt a szokása, hogy a jobbszárnyat vette ostromtűzbe.

A tábornok ur valódi francia vér volt. Könnyen lobbanó, de könnyen békülő is. Magas alakja tiszteletet parancsolt, de arca jószágot árult el.

— Nos hát, mi újság az uraknál? — volt szivélyes szava a tisztekhez.

— Minden rendben, tábornok ur, — jelentette katonás állásban a kapitány.

— Igen jó, igen szép, — viszonzotta a tábornok és a legénységhez közeledett, — de ő exczellenciája, a tisztek és az őrmester legnagyobb ijedelmére, nem a jobbszárnyhoz, hanem a balhoz közeledett.

— Nos, fiam, mondd meg nekem, milyen állást foglalasz el a századnál?

— Tisztiszolga vagyok Schmidt hadnagy urnál, — volt a bambaképű fiu gyors felelete.

— Nagyon jó. És te fiam? — fordult ő exczellenciája a mellette álló katonához.

— Tisztiszolga, Schmidt hadnagy urnál, — hangzott a válasz.

A tábornok kezdte a szemeit összeránczolni, de egy kis szünet után egy harmadik katonához intézte szavait.

— És te?

— Tisztiszolga, Schmidt hadnagy urnál.

— Valóban? — kérdezte nagy szemeket meresztve a tábornok és most hosszabb szünetet tartott. Ezalatt a szünet alatt a tisztek és az őrmesterek mintha tükön álltak volna és kínos várakozással lesték ő exczellenciájának további szavait.

A tábornok mérges szemekkel pillantott föl. Sőt mondhatni, hogy most szemei villámok szórtak, midőn újra fölvetette ezt a kérdést a negyedikhez lépve.

— És te mi vagy?

— Tisztiszolga Schmidt hadnagy urnál, — volt a negyediknek is félénk, de gyors felelete.

Most egy hosszú szünet állott be, mely alatt a tisztek erősen feszelegtek.

— Kapitány ur, — szólt a századparancsnokhoz fordulva, — hány szolgálja van tulajdonképen Schmidt hadnagy urnak?

— Ezer bocsánatot tábornok ur — viszonzotta a kapitány elfogult hangon, — itt félreértés van a dologban. Schmidt hadnagy urnak csak egy tisztiszolgálója van.

— Hm. A felelet kielégítő, hanem mégis furcsa, válaszolta a tábornok és újra az

első katonához fordult. Te valóban Schmidt hadnagy szolgálja vagy?

— Parancsára az vagyok, felelte nyíltan szembe nézve a fiu.

— Nos akkor te nem vagy az? fordult a másik katonához?

— Nem, tábornok ur.

— Hát akkor mi vagy?

— Tüzér vagyok, tábornok ur.

— És te? szólt a harmadikhoz.

— A század cipésze.

— És te? kérdezte a negyediket.

— A század szabója.

— Mi ütött ezekhez a fiukhoz, hogy az előbb mindnyájan Schmidt hadnagy szolgáljának vallották magukat!

— Megmagyarázhatatlan előttem ez a dolog, rebegte inkább, mint mondta a kapitány.

— Különös. Lépj elő te a sorból, kiáltott az első katonához. Miért beszéltél előbb hazugságot?

— Nagyon nagy... szivarban voltam.

— És te?

— Nagyon nagy zavarban voltam. Ezer ördög és pokol! Kiáltott a tábornok majdnem toporzékolva, de látva az egész század ijedt arcát, meggondolta magát és mosoly közt mondta: Jól van, meg vagyok elégedve, látom, hogy jól fegyelmezett vitézek vagytok. A fegyelem itt elsőrendű.

Külföldi hírek. Lavigerie bíbornok, karthágói érsek, Afrika primása elhunyt. Lavigerie, ki tudvaleg legtekintélyesebb faktora volt a Vatikán s a francia köztársaság közeledésének, 1825. okt. 31-én született Bayonneban. Az egyházi méltóságok fokain nagyon gyorsan emelkedett. 1863-ban, 38 éves korában már nancyi érsek volt, 1867. január 12-én karthágói érsekké nevezetett ki, a nyolcvanas években pedig bíboros s Afrika primása lett és mint ilyen, nagy egyházmegyéjének valódi jótévedője lett. Algírban és Tuniszban arab árvák számára árvaházakat alapított, iskolákat s templomokat emelt s rendkívül sokat tett a francia betolyás megszüntetésére. — A spanyol miniszterelnök a katonai kongresszust beszéddel zárta be, a melyben kiemelte, hogy a semleges államoknak kötelességük fegyverkezniük, hogy szükség esetén semlegességüket megvédhessék. — Hamburgból jelentik azt a hírt, hogy képviselői körök véleménye szerint Olaszország részvétele a hármasszövetségben a jövőre nem föltétlenül biztos.

A fuzionáló frakció.

Nagy-Becskek, november 28.

Megerősítést nyer azon távirat, mely bizonyos számú szabadalvüparti képviselőtől a felhivatalos „O. É.” szerint 38, (az „Egyetértés” szerint sokkal több) frakciójáról adott hírt, a mely frakció a nemzeti párttal való fuzió előmozdítását tekintendő feladatú. Az „Országgyűlési Értesítő” felhivatalos könyomata a következőket jelenti:

Az „O. É.” ugyanerre vonatkozólag a következőket írja: Megbízható forrásból vett értesülések szerint a szabadalvüpart kebelében közelebről megindult a már hírlapi téren is szellőztetett mozgalomhoz eddigelé a következő képviselők csatlakoztak: Antunovich József, Ambrózy Béla br., Atzél Béla br., Batthyány Tivadar gr., Bessenyei Ferencz, Bobula János, Boross Béni, Bornemissa Lajos, Csigó Pál, Földváry Miklós, Förster Ottó, Kende Mihály, Kemény Endre br., Krajcsik Ferencz, Kammerer Ernő, Kobek István, Kubinyi György, Latinovich Ernő, László Mihály, Lévy Antal, Morssányi Károly, Neisziedler Károly, Prilessky Thádé, Schwicker Henrik, Serban Miklós, Sporzon Ernő, Szapary László gróf, Smialovszky Valér, Szily Pongrács, Teleky Árpád gr., Tibád Antal, Tódor József, Tóth Aladár Thoroczky Miklós gr., Vistoriss Miklós, Vints Gyula, Vuja Péter. A mint ugyanazon forrásból értesülünk, a nevezettek kivül még számosan (kivált távollevők) adtak kifejezést azon érzelmüknek, hogy a felmerült törekvésekkel rokonszenveznek s azokat előmozdítani és támogatni hajlandók; erre való tekintettel a mozgalom célját kifejező formális megállapodás a mai napig még nem is jött létre az értekező képviselők között. Az eddigi tanácskozások — forrásunk szerint — különösen a következő három pont körül forogtak: 1. Hogy a szabadalvüpart megnevezett tagjai a párt vezére, Wekerle Sándor miniszterelnök által a képviselőknek folyó évi november hó 21-én tartott ülésében előterjesztett programmal mindenben egyetértenek s annak alapján iránta valamennyien és egytől-egyig közvetlenül teljes bizalommal viseltetnek. 2. Hogy a nevezett képviselők a legnagyobb örömmel üdvözlik a párt vezérének a képviselők november 21-ki ülésében tett azon kijelentését, melyből egész határozottsággal következtethetnek, hogy ő nem tartja megengedhetőnek, hogy a párt vezetésére erre nem jogosított tényezők (legyenek azok egyesek, vagy csoportok) illetékelen, vagy parlamentáris értelemben helytelen befolyást gyakorolhassanak. Nagy súlyt fektetnek ezen kijelentésre az illető képviselők különösen azért, mert a dolog természetéből folyik, hogy a pártot egyedül az és azok közreműködésével vezesse, aki

és akik ezen ténykedésükért a parlamentáris törvényei értelmében kizárólag felelősek. De nagy horderejűnek tartják a képviselők a miniszterelnök érintett kijelentését azon irányban is, hogy a párt és az annak kebeléből alakult kormány között helyreállítsák és állandólag biztosítsák azon egyedül helyes viszony, mely szerint a kormány kezdeményez és végrehajt, a párt pedig határoz és ellenőriz. 3. Hogy a képviselők elvárják a párt vezéréntől, hogy keresse és megtalálja azon eszközöket és módokat, melyeknek segítségével a véderővita óta elfajult parlamenti tárgyalások folyama a rendes mederbe visszaterelhető less s ennek következtében a proklamált reformok gyakorlati keresztülvitele lehetővé válik.

A „Bud. Corr.” a következőket írja: Mint minden kabinéváltás, illetőleg miniszter-váltás alkalmával, úgy most is, mi-helyt köztudomásra jutott, hogy a Szapary-kabinet beadta lemondását, több képviselő ismételt tanácskozott egymással s azon volt, hogy ezen tanácskozásokba minél több szabadalvü-parti képviselőt belevonjon. Habár azok, akik ez értekezleteken résztvettek, mindenfelé hangsúlyozták, hogy tanácskozásaik kizárólag a felforgó elvi kérdésekre vonatkoznak, különösen pedig egyáltalán nem bírnak a szabadalvü-part és a kormány ellen irányzott élel, még sem lehetett elhárítani azt a különösen ellenzéki lapokban kifejezésre jutott gyanut, hogy bizonyos számú képviselőnek ezt a szabad egyesülést semmi esetre sem vezetheti a kormány iránt barátságos indulat. Hogy e tekintetben a helyzet tisztázassék, ezen képviselők, értesülésünk szerint, ma neveik aláírásával ellátott nyilatkozatot adtak ki, melyben kifejezetten hangsúlyozzák, hogy szilárdul el vannak határozva Wekerle Sándor miniszterelnököt és a szabadalvü-part vezérért teljesen és tartózkodás nélkül támogatni s minden további külön tanácskozással felhagynak.

Legvalószínűbb, hogy a nagyobb arányokat nem öltött mozgalom legrövidebb idő alatt fel fog olvadni a szabadalvüpartnak már nagyobb viharokat átélő összetartásában.

HIREK.

— A király adománya. Ő Felsege a király Öregfalú községének iskola-építési céljokra magánpénztárából 100 forintot legkegyelmesebben adományoztatni méltóztatott.

— Városi rendkívüli közgyűlés. Nagy-Becskek városának képviselőtestülete holnap kedden délután 3 órakor — nem ma, a mint tévesen jeleztetett — rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyalni fogja a járványbizottságnak azon kérvényét, melyben a kolera tova terjedésének megakadályozására még ezer forintot kér. Az állandó választmány ma délután tartott ülésében az ezer forint megszavazását javasolta.

— Dellimanich Lajos dr., Torontálvármegye helyettesített főjegyzője tegnap és tegnapelőtt tartózkodott Nagybecskereken, hogy a központba való bejövételére nézve intézkedéseit megtehesse. Az alispánnal történt megállapodása értelmében december hó 3-án foglalja el hivatalát.

— Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága mint már említettük december 3-án rendkívüli közgyűlést tart. Az ezt előkészítő állandó választmányi ülések ma és holnap tartatnak meg.

— Krsztics polgármester ma már egészen jól érzi magát s orvosi tanácsra még csak néhány napig őrzi a szobát. Betegsége alatt számtalan látogatója volt, kik mind

siettek részvétüket kifejezni a mélyen sőt-tett férjével szemben. Látogatást tettek nála Schaffer Antal pápai praelatus, Serdics, cs. és kir. alezredes, Straubert Gyula, m. kir. honvéd százados és a helyben állomásozó közös és honvéd tisztek, Balássi József, főgymnáziumi rektor, Linder Robert, viczerektor, a sajtó több képviselői, Lauka Gusztáv, jeles író és költő, dr. Klein főrabbi, a megyei és városi tisztikar tagjai, a városi képviselőtestület tagjai, nemzetiségi külömbiség nélkül és általában Krsztics polgármester tisztelőinek és barátainak nagy száma. A polgármester teljes fölépülése után azonnal hozzá lát az ellene terjesztett rágalmak törvényes megtorlásához s ekkor kifog derülni a példátlan rágalmak terjesztőjének érdekes személyisége.

— Téli tájkép az, a mi néhány nap óta a szemeink előtt elterül. Az első hó leesett, megértük az első fagyot s csipős szél fujdogál, a merre járunk-kelünk. A korszolya-sport kedvelői reménykednek abban, hogy rövid napok multával megszilárdul a hó tükre s akkor majd kezdetét veheti a vidám téli sport. Disznótorok tartatnak mindenfelé s néhány nap mulva kezdetüket veszik az ünnepek is, melyekről azt hisszük, hogy fehér karácsonyt várhatunk ez idén. Ideje is, hogy egy kis hamisítatlan telet lássunk, mert a tavaszt zölden, a telet fehéren szeretjük s a közelgő decemberrel, úgy látsszik, helyre fog zökkenni a tél hástartásának e tekintetben megbomlott egyensúlya.

— Consummatum est. Nem tetszik a „Kikindai Közlöny”-nek meg a „Grosskikindaer Zeitung”-nak, hogy a „Jokly-Krsztics-féle pofhistoriára csak azt mondtuk hogy: consummatum est. Ha a tisztelt lap-társak köztünk élnek, ismernék az egész affaire előzményeit és indokait, bizonyára ők sem helyezkednének esuttal a sajtósabadság magas piedestaljára, hanem velünk együtt — kik egyébként szintén föltétlenül elítéljük az ököljogot — ők is azt mondanák: Consummatum est. Nincs ebben semmi egyéni gyűlölség, hanem úgy érzett kevés kivétellel az egész város lakossága.

— Alakuló közgyűlés. A magyar olvasó-kör f. hó 27-én délután 4 órakor tartotta közgyűlését Szalay József ur elnöklété alatt — az érdeklődés — mely a közgyűlésen nyilvánult, a tagok nagy száma fényesen tanuskodik a mellett, hogy a kör létesítésének eszméje szerencsés volt s ez eszme megvalósítása a tagok számának rohamos emelkedése folytán teljesen eléretett.

Nemes célok kivételére van hivatva a magyar olvasó-kör, s a lefolyt közgyűlés is e célok elérése végett rendezendő gyakori összejövetelek s felolvasások megbeszélésére lett tulajdonképen összehívva.

Szalay József elnök megnyitván a gyűlést, kifejti a kör céljait s fontosságát, jelezve a cél elérése végett teendő intézkedéseket, abbéli meggyőződésének ad kifejezést, hogy azon nagy érdeklődés mellett, melyet jelen közgyűlésen örömmel tapasztal, a legnagyobb virágásnak fog indulni, mit ő szívéből is kíván. A folyó ügyek elintézésére, a választmány tagjainak megválasztása s több indítvány elfogadása után a gyűlés elhatározta, hogy minden szombat este 8 órakor felolvasás, szavalás, zongorajáték, esetleg műkedvelői előadással összekötött estélyek tartassanak, mely estélyek rendezését a választmány hatáskörébe utalja.

A legközelebbi társas összejövetel decz. hó 3-án leend, mely estélynek érdekessége a program változatossága mellett különösen Lauka Gusztáv kedvelt író szives közreműködése által biztosítva van. Az élvezetesnek ígérkező estélyt a közönség figyelmébe ajánljuk.

— „A nagybecskereki magyar olvasó-kör”-ben 1892. évi november hó 26-án,

szombaton este az első felolvasás tartott meg, meglehetősen számú hallgatóság előtt. A tárgysorozatban felvett egyik felolvasás, Lauka Gusztávól — közbejött akadály miatt — elmaradt, de jövő szombaton fel lesz olvasva az egyleti helyiségben. Az első felolvasást Szalay József ev. ref. lelkész, az egylet buzgó elnöke tartotta, bőven tárgyalta a khinai birodalmat, különösen művelődés történeti szempontból. Előadása utazási modorban volt tartva s így csaknem egész Ázsiát ismerteté. A jelenlevők lelkesen megjelenték a felolvasót. Kellemessé tévé továbbá az estélyt Baróczy Dező ur zongorajátéka, régi magyar darabokat adva elő.

— A főváros és Hieronymi. Budapest fő- és székváros e hó 25-én tartott közgyűlése zajos éljenzéssel fogadta Hieronymi leiratát az új kormány megalakulásáról. Elhatározták, hogy a miniszterelnökhöz és belügyminiszterhez üdvözlő küldöttséget menesztenek.

— A nagyikindai városi tisztikar megválasztása. Nagy-Kikinda rendezett tanácsu városi tisztikarának megválasztása Daniel László, alispán elnöklete alatt tartandó városi képviselő testületi ülésen a jövő, december hó 5-én és folytatva, a következő napokon fog megtartatni.

— A nagyikindai járványbizottság. Vettük a következő sorokat: Tekintetes szerkesztő ur! A „Torontál“ folyó évi 250. számában a „Hírek“ rovat alatt Nagyikinda község járványbizottságá alakult közegészségügyi bizottságának folyó hó 19-én — szombaton — tartott ülése botrányosnak jelezte, nem mulasztatom el a valóság érdekében s a téves közlemény helyreigazíthatása céljából a tekintetes szerkesztővel az ülés lefolyásáról közölni a következőket:

Az ülésnek egyedüli tárgya a difteritisz-járvány elfojtását célzó hatósági intézkedések ismertetése és azok kiviteli módzatainak megbeszélése és megállapítása volt. A kifejlődött eszmecsere folyamán alulírott azon nézetemnek adtam kifejezést, hogy a főszolgabíró rendelkezése azon intézkedés, mely szerint az elkülönítés szükség esetén egy bérlendő helyiségben eszközöltessék, hol az elkülönített gyermekek felügyelet alatt tartassanak és élelmezteszenek, a helyi viszonyok mellett gyakorlatilag kivihetetlen, miután ily alkalmas helyiség az egész községben nincsen s hogy az ellen előterjesztéssel fogok élni, de nem mondtam azt, hogy a főszolgabíró által elrendelt elkülönítések végre nem hajthatók s nem is célszerűek, sőt kijelentettem, hogy az elkülönítést a többi lehető módzatok szerint szigorúan foganatosíttatni fogom, mint a hogy ez tényleg történik is.

A szóban forgó közlemény azon része, hogy egy orvos azt indítványozta, mikép azon hazák, hol a ragály fellépett, zár alá veendő s ott az egészséges gyermekek feküdjének össze a betegekkel stb. — nevetséges koholmány, a melyet komolyan venni, azt hiszem, ugy sem fog senki sem.

Kijelentve még, hogy az ülésen semmi féle botrány nem volt, sem oly körülmény nem adta magát elő, a miért azt botrányosnak nevezni lehetne, végül, hogy az elnök nem hagyott fakednél, hanem a tárgyalás befejezése után a jelenvolt bizottsági tagokkal együtt távozott a helyiségből, — kérem a szóban forgó téves közlemény helyreigazítását. — Kelt sat. Tellecsky Kristóf, közs. bíró.

— A trónörökös vadászata Csongrád-megyében. Ferencz Ferdinand főherceg, prezuntiv trónörökös, e hó 30-ára Pallavicini Sándor örgróf csongrád-megyei birtokára érkezik. A főherceg Pallavicini örgróf sándorfalvi kastélyába száll, a melynek egyik szárnyát immár be is rendezték a trónörökös és kísérete számára. Ferencz Ferdinand főherceg — most vett

értesülésünk szerint, kíséretével együtt három, esetleg négy napig fog időzni Csongrád-megyében. A négy napot kizárólag nyulvadászattal fogja tölteni. A vadászat rendezői azt hiszik, ötezer nyul is kerülhet terítékre. A főherceg kíséretében lesznek még két főherceg, esetleg Tisza Lajos gr. miniszter, számos mánás s több ur azok közül, a kik Ferencz Ferdinándot a földet körüljáró nagy utjára kísérik. A prezuntiv trónörökös december 3-án, esetleg 4-én Bécsbe utazik, 5-én, 6-án bucsu látogatásokat tesz a királynál, a főhercegeknél és 7-én indul el nagy utjára.

— Karsai Sándor állapota, a ki a koronázási jubileumkor Atzel Béla báróval vívott párbajában súlyosan megsérült, ismét rosszabbra fordult. A golyót ugyanis annak idején nem lehetett a testből eltávolítani s most azon pont fölött, a hol a golyó van, daganat támadt. Az orvosok attól tartanak, hogy esetleg genyedés és ebből komoly baj is válhatik s akkor nagy operációt kell majd végezniök. Ha operáció esetén a most már összeforrott lőcsatornát kellene egész hosszában és egész mélységében felválni, Karsai állapota súlyossá válhatnék.

— Paraszt szélhámós. Egy idő óta N-Kikindán valami szélhámós paraszt furfangos módon üzi a családokat. Legtöbbnyire az alatt az ürügy alatt tolakodik be egyes házakba, a hol nesztét vesz, hogy a ház feje nincs otthon, hogy ő annak közeli rokona. A minap egy a felvidékről idekerült hivatalnok családjához állított be, a fiatal házi asszonyt kedves rokonnak szólította s a ház ura után kérdezősködött, a ki neki közeli rokona. A fiatal nő noha meglepetődve a furcsa rokon láttán, leültette, megkínálta borral. Mikor látta a csaló, hogy a nő egyedül van, pénzt kér tőle, hogy Dettára szerinte mostani lakó helyére elutazhasson, azután a szekrény mellett levő selyem esernyőt vette fel, hogy azzal, míg rokona hazajön, a városban egy sétat tegyen. Mikor a fiatal nő észrevette, hogy csalóval van dolga, érelyesebben lépett fel, erre a csaló ittassnak tétetve magát, tovább állott. A héten egy másik családnál próbált szerencsét. Itt is egész komoly képpel beállított a már ismert rokonságot hozva elős Krachner Antal néven mutatkozott be. Miután a fiatal nő tudta, hogy férje egész rokonsága Csehországból származik, tiltakozott az új rokon ellen. Erre a fiatal nő karján volt kis gyermeket kapta ölbe össze vissza csókolta, mint kedves rokona gyermekét. Majd később itt is dettai fakereskedőnek mondotta magát, meg hogy Szajánban van nagyobb bérlete. Azután Nédin János n-kikindai parasztagdát is rokonának vallotta. A fiatal nő látta, hogy nem szabadulhat, a szomszédba futott, mire a csaló eredmény nélkül ment el. A csaló két magyar ruhát visel, magas, természetes ember, egyik szemére hibás, csakis magyarul beszél.

— Erélyes fenyegetés. A paraszt becseget éjjeli egy óraker a patikába. Kinyitják.

— Van-e bajszpedró? Kérek 3 krajczár árut a patikárus kegyetlenül összeszidja, mire a paraszt így felel:

— Ne lármázzon, mert mindjárt — máshoz megyek a pénzzel.

— Wekerle munkabírása. A „Temesvári Zeitung“ megbízható forrásból a következő esetet közli, mely találóan jellemzi Wekerle miniszterelnök munkabírását. Az idén, nyár derekán történt, hogy a pénzügyminiszterium egyik osztálytanácsosa szabadságra menvén, aggasztóan megbetegedett, úgy, hogy a reá tartozó referátát egy másik osztálytanácsosnak kellett végeznie. Minthogy azonban ez a másik osztálytanácsos is sürgős szükségét érezte egy kis üdülésnek, sietett a kettős terhet minél előbb leránsni s éjjel-nappal dolgozott, míg

az elintézésre váró 600 illetéki és 600 regále-ügyet az utolsó darabig el nem végezte. Hátra volt azonban a miniszter személyes approbációja s augusztus elseje, amikor az osztálytanácsos szabadságra volt menendő, mindinkább közeledett, a nélkül, hogy a miniszter időt szakíthatott volna a rengeteg referátára. Végre július 30-án az osztálytanácsos újból megkérte a minisztert s Wekerle másnap reggelre rendelte irodájába. A miniszter már 8 óraker megjelent, könnyű nyári kabátkát öltött magára, szivarra gyújtott s az osztálytanácsossal nekilátott a munkának. Minden darabot behatóan tárgyaltak s így mult egyik óra a másik után, míg végre az ezerkétszáz darab fel volt dolgozva. Ekkor a miniszter felállott s csak ennyit mondott: „Na, most egy kicsit elfáradtam.“ Csak ekkor vette észre, hogy az idő esti hét órára járt. A miniszter tanácsosával együtt egész nap nem evett egy falatot sem.

Törvényszéki csarnok.

— Érdekes ügyvédi esemény. A szegedi „Jogász Lapok“ f. évi 46. számában felhívja az olvasók figyelmét egy érdekes fegyelmi esetre. A dolog abban áll, hogy E. L. m...i ügyvéd ellen a szegedi ügyvédi kamara választmánya a következő határozatot hozta:

I.

A T. U. és társai által emelt panasz folytán, panaszlott ellen az 1874. évi 34. tcz. 68. §-ának b) ugy 69. §-ának a) pontjaiba ütköző fegyelmi vétség miatt a fegyelmi eljárást a 79. § hoz képest elrendeli és őt a 84. §. alapján vád alá helyezi.

II.

K. J. által emelt panasz tárgyában az 1874. 34. tcz. 57. és 68. §. b) pontjaiba ütköző fegyelmi vétség miatt, a 79. §. értelmében a fegyelmi eljárást elrendeli és őt a 84. §. alapján vád alá helyezi.

Az egész eseményben az az érdekes, hogy a határozat indokolása szerint E. L. ügyvéd ur, kiről sajnosan azt kell következtetnünk, hogy e vármegyében ütötte föl a sátorfáját, nem igen átalította a kellőleg fel nem világosodott ügyfeleket jogi védelemben részesíteni, ugy azonban, hogy eddig — csak az ügyfelek töröltették könyveiket! Reméljük, hogy a nemesis utóli éri most már az ügyvéd urat is.

A denuncziás. A krakkói esküdtszék a Hendigery pör vegtárgyalásánál a törvényszék által elébe terjesztett kérdésekre egyhangulag igen-nel válaszolt. Heindigery a család és rágalmazásban bünösnek találattván, a törvényszék tíz évi súlyos börtönre, szigorítva havonkénti egyszeri börtöl és az eljárási költségek megtérítésére ítélte Bün-tetésének letelte után Hendigeryt az osztrák-magyar monarchia területéről kiutasítják.

Színház.

Deréki társulatának két bucsuelőadása is teljesen üres ház előtt folyt le, dacára annak, hogy a „Babatündér“ balletet adták mindkét este egy egy vigjáték után.

Szombaton a „Kölcsönkért feleség“ ment, s ebben a pompás vigjátékban főleg Kövessy és Bera Paula találtak bőven alkalmat szép tehetségük érvényesítésére. Kövessyt több ízben zajosan tapsolták meg. Jók voltak azonkívül B. Kiss Ilona, Liptay és Németh. Ezt követte a „Babatündér“. A meglevő eszközökhöz viszonyítva elég jól sikerült a ballet. Különösen tetszett E. Kovács Ilka graciös táncza, kit egyaránt megtapsoltak mint

magyar és sváb leányt. Dicséretet érdemelnek Deréki és Sz. Nagy Kálmán urak valamint B. Kiss Ilona is, kik magántánczokkal igen szép sikert értek el. Nem kevesebb elismerés illeti azokat a kisdedekeket, kiket Deréki magához hagyott jönni és sok fáradsággal betanított a külföldi felvonulásokra. A kicsinyek igen jól végezték dolgukat s főleg a 10 éves aluli közönségnél nagy hatást értek el.

Tegnap este a „Barátságból“ cz. vigjátékot adták, ismét üres ház előtt. A kevés közönség kitűnően mulatott Kövessey remek alakításán, mely a jeles színész legszébb estéire emlékeztetett. Mellette jól megállták helyüket Bera Paula, Kiss Ilona, Vágó és Fekete Pali.

* Az „Apósok“ Bécsben. Gabányi Árpád „Apósok“ című bohózata szép sikerrel került színre a bécsi Carl-színházban. Az előadó művészek játéka ott is állandóan műsoron fogja tartani.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése nov. 28-án.)

Budapest, november 28. (A Torontál eredeti távirata.) A képviselőháznak ma ismét igen érdekes ülése volt.

Bánffy báró elnök a napirend előtt közli a Házzal Wahrmann Mór elhalálását. Temetése kedden délelőtt lesz, indítványozza, hogy erre való tekintettel a képviselőház ülése holnap 1 órakor kezdődjék. A képviselőház a temetésen testületileg vegyen részt. Előbb Eötvös Károly, majd Apponyi Albert gróf adnak a maguk és pártjuk nevében kifejezést sajnálatuknak Wahrmann halála felett, az elnök javaslatát elfogadják.

Az ülés legérdekesebb része Eötvös Károly beszédje. Apponyinak elismerését fejezi ki minapi beszédjeért. Reformjavaslatában a függetlenségi párt elveit látja megvalósítva. Apponyi pártjával való szövetség részükről lehetetlen, mert nagy elvi differenciák választják el a két pártot. Csúpan egyes kérdésekben létezhetik közöttük fegyverbarátság. Az ő pártja nem akar a nemzeti párt tartalékcsoportja lenni. Apponyi és Wekerle között azonban meg kell történnie a fuzionak, mert elvi különbség nincs a két államférfi között. Beszédje folyamán követeli a választói jog kiterjesztését. A függetlenségi párt nagy tetszéssel és lelkes éljenzéssel fogadta új elnökének első nagy beszédjét. Szónokot sokan üdvözölték. Elnök az ülést öt perczele felfüggeszti.

Szünet után Apponyi kijelenti, hogy azért nem fuzionál, mert a közjogi alapot nem fejlesztik oly módon mint ő és pártja kívánja.

Eötvös felelt Apponyinak egy hosszabb polemikus beszédben, melynek tenorja az, hogy úgy lesz mint ő mondta. (Ellentmondás és zaj balról.)

Beszélt még Hegedűs, Thaly és Helfy. Azután következett a szavazás, melyben a többség az indemnitási törvényjavaslatot elfogadta.

A fuzióról.

Budapest, november 28. (A Torontál eredeti távirata.) Politikai körökben az a hír van elterjedve, hogy a tetemesen megnagyobbodott Aczél-frakció az ellenzékkel szövetségbe bizalmatlanságot akar szavazni Szilágyi igazságügyminiszternek.

A főváros és az új belügyér.

Budapest, november 28. (A Torontál eredeti távirata.) A főváros hatósága ma tisztelgett Szapáry Gyula grófnál, majd Wekerle miniszterelnöknél és végül Hieronymi belügyminiszternél. Hieronymi válaszában egy a fővárost majdnem újjáalakító programot fejtett ki.

Wahrmann halála.

Budapest, nov. 28. (A Torontál eredeti távirata.) Wahrmann Mór halála a legszeleesebb körökben mély részvétet keltett. Özvegyéhez szomszám államférfi és képviselő küldött részvétiratot. Temetése holnap kedden délelőtt megy végbe. Wahrmann 6-8 milliót hagyott hátra, melynek háromnegyedrészt leánya René, férjezett Krausz né öröklé. A köteles részt a két fiu kapja.

REGÉNY-CSARNOK.

Az emberi fenevad.

(La bête humaine.)

Regény.

— Irta: Zola Emil. —

HATODIK FEJEZET.

(50-ik folytatás.)

A legközelebbi állomáson közeledett hozzá az állomási előjáró. Bessier ur és tudatta vele, hogy la-Croix de Maufraból óriási havazást jelentettek.

— Azt hiszem, hogy azért ön még keresztül hatolhat, de ugyancsak lesz dolga.

— A menykőbe is! — mondá a fiatal ember — nem mondtam én ezt már Bezevilleben. Mit ártott volna az, ha a mozdonyt megkettőztetik? Most atán csinosan benne vagyunk a pácban.

A mozdonyvezér haragjának adott kifejezést. Meg volt meredve állomáshelyén s kinyilatkozta, hogy nem képes egy jelsőt, egy táviráfát felismerni többé s daczára a világoságnak, olyan lesz az utazás, mint ha sötétben menne.

— Ön figyelmeztetve van — mondá Bessier ur.

Az utasok bámultak, hogy ilyen szokatlannal hosszasan állanak ezen az állomáson, melyen egyetlen ajtó sem nyitottak ki.

— Menjen ön tovább, mondá a vonatvezető, minek nyugtalanítá az egész világot semmiért?

Ő maga adta meg a jelt az indulásra. A vonatvezető trombitált és beugrott a máhalkocsiba. A Lison panaszos füttyel felelt rá s atán tova gurult a vonat.

Jacques érepte, hogy a köd még sűrűbb lett. A mérhetetlen hőmesőt a vonat örülként szántotta fel, nagy csikot hagyva maga után. Malaunaynál olyan nagy volt a hóréteg, hogy csak lépésről-lépésre lehetett benne haladni. Most már világosabb lett s a kietlen tájék úgy nézett ki, mint egy megfagyott tenger.

Még soha sem érezte Jacques a tél hidegét annyira, mint most. Az ezer meg ezer megkristályosodott jégzilánkok verése olyan érzést keltett arcában, mintha vérzenék az; megmerevedett kezében alig volt már erő, reszketett, midőn észre vette, hogy a regulátort már nem bírja fordítani. A mint egyszer a ventilátorhoz nyúlt, hogy füttyöljön, azt vette észre, hogy nem bírja azt

felemelni, hanem mint fa lóg az le válláról.

A következő rázkódások még jobban kimerítették, úgy, hogy bár lábain állott, de nem tudta, miképen. A hideggel együtt legyőzhetetlen fáradtság is gyötörte őt. Mintha megfagyott volna agyveleje, attól félt, hogy el fog ájulni, ez annál inkább megijesztette, mert látta a manometert lefelé süllyedni. Mindenféle hallucinációi voltak, majd azt látta, hogy egy ledől nagy fa fekszik a síneken, majd meg vörös zászlót látott tilalomra lobogni, majd meg a sarkatoló kerek között petárdák ropogását is hallotta. El volt határozva, hogy megáll, de azt nem tudta kivinni. Egy perczig küszködött a gondolattal, midőn látta, hogy Pecqueux álmosan ismét a szénre dől és bizonyosan a hidegtől elnyomatva el is aludt volna. Ez annyira dühbe hozta, hogy egészen felmelegedett.

— Oh te kutya! — ordit rá.

És ő, a ki mindig finomul bánt alantásával, elkezdte Pecqueux lábujjakkal traktálni, mindaddig, míg az fel nem kelt. Az annyira el volt bágyadva, hogy a költögetés e furcsa nemét észre sem látott venni.

— Jó, jó, — mondá — elég lesz már.

A katlan újra fűlt, a nyomás emelkedett. Eppen ideje is volt, mert a Lisonnak egy völgyben kellett átvágtatnia, melyen a hó egy méternyi magasságban feküdt. Minden erejéből neki feküdt a gép, hogy szinte reszketett belé. Egyszer úgy látott, hogy meg fog állni, mint egy hajó, mely állomásra ért. A lokomotiv csakugy turta a fehér havat, felcsapva azt önmagára is és úgy nézett ki, mintha hermelin köpenyegét vett volna magára.

Az erőlködés sikerült; nagynehesen elhaladt e veszélyes helyen. És most, hogy magaslatra ért, egy hajlásnál pompás látványt nyújtott az a fekete fűszögő gép a tejnek látszó végtelen tengerben.

E magaslat mögött újra kezdődött a harc. Mindkét ember hallotta a Lison köhögését, mialatt felfegyverkestek a hideg és a fáradtság ellen. Mindketten ott álltak helyeiken, melyet csak halva volt szabad elhagyniok. Atán jött egy óriási erőlködés, melyben az összenyomott és sűrített hó meggátolta az emelő és toló vasokosok működését és a Lison ott állt lekötve a hó-tengerben.

— Na, itt vagyunk! — káromkodott Jacques. A Herkópáterét!

Egy perczig még helyén maradt, megpróbálva nem lehetne e megmozdítani, azonban tapasztalta, hogy az képtelenség. Elszarta tehát a regulátort és elkezdte a gépet szidalmazni.

A vonatvezető kihajolt a máhalkocsiból, mire Pecqueux oda szólt hozzá:

— Erősen állunk!

A vezető kiugrott a hóba, melybe térdig belesüppedt. Közeledett a mozdonyhoz és hárman hadi tanácsot tartottak.

— Meg kell kísérténünk a kerekeket és a dugattyukat megtisztogatni a hótól — mondá a mozdonyvezető. Szerencsénk, ehhez vannak szerszámaink. Hívja elő a kalauzokat s mi négyen megsabadjtjuk a kerekeket a hótól.

A vezető intett a kalauzoknak, a kik elhagyták waggonjaikat. Nagyon nehéz volt a mozdonyhoz jutniok és többször elcsúsztak a hóban. Ez a megállás a szabad mezőn, ez elhagyatott tájon az utasokat nyugtalanítani kezdte. Az ablakok felnyitak, kérdézősködések röpkedtek mindenfelé.

— Hol vagyunk? ... Mért nem megyünk tovább? ... Mi baj? ... Istenem, talán szerencsétlenség történt.

A vonatvezető érezte szükségét annak, hogy mindenkit megnyugtasson. Eppen, midőn a waggonokhoz érkezett, kérdezte meg őt egy angol nő, kinek vörös ábrázata mellett két kecses gyermekfej jelent meg. Idegen hangszólyozással így szólt:

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

H i r d e t é s e k.

6370. kig. szám 1892.

(571—3.2)

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye zombolyai járásába kebelezett Zombolya községében ujonnan szervezett és 1893. évi január hó 1.ével elfoglalandó községi állatorvosi állásra pályázat hirdettetik.

Ezen állással egybekötött javadalmazás, évi fizetés 800 korona (400 frt) és a törvényhatóságilag megállapított látogatási illetve husszemle-díjak.

Választás határidejéül folyó évi december hó 14-ik napja d. e. 9 órája Zombolya községhezához tüzetik ki.

Pályázni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket a zombolyai járási szolgabíróhoz f. évi december hó 13-ig benyujtsák.

Zombolya, 1892. évi november hó 24-én.

Főszolgabíró helyett:

Lowieser Imre,
szolgabíró.

határidőben a vár. adóhivatali irodában annál is inkább nyujtsák be, mert különben házadójuk hivatalból megállapíttatni fog.

Nagybecskerek, 1892. évi november hó 24-én.

Dimitrievits György
tanácsnok, polgármester h.

Bérbeadás.

Az ernesztházi községi korcsma

folyó hó 29-én 3 egymásután következő évre bérbeadatik.

Vállalkozók a 600 forintnyi bérnek 10 százalékát bánatpénzül lefizetni kötelesek. (569—2.2)

16899. ki. szám 1892.

(576—1.1)

Hirdetés.

Tekintettel azon körülményre, hogy eddig járványosan uralkodott betegségek már szűnő félben vannak s nincs ok tovább arra, hogy az iskolák zárva maradjanak a járványbizottság meghallgatása után Torontál-megye tekintetes alispánja folyó hó 24-én 48.166. szám alatt kelt becses rendeletével elrendelte, hogy Nagybecskerek város területén lévő összes iskolák, a kisdé-ódvódák kivételével folyó évi november hó 29-én megnyitassanak s a tanítások megkezdessenek.

Felhivatnak ennél fogva az illető szülők és gyámok, hogy gyermekeiknek, a kereskedők és iparosok pedig, hogy tanonczaiknak a fenti napon az iskolába leendő küldéséről gondoskodjanak.

Nagybecskerek, 1892. évi november hó 26-án.

Dimitrievits György
tanácsnok, polgármester h.

16583. ki. szám 1892.

(570—3.2)

Hirdetés.

A közadók kezeléséről szóló 1883. évi 44. tcz. 11. és 12. §§-aiban foglalt rendelkezések értelmében a házadó-
nak az 1893., 1894. és 1895. évekre való érvényesíté-
leendő kivetéséhez szükséges vallomások beadására a
nagyemlétségű m. kir. pénzügyminisiteriumban 1892.
évi 73094. számú rendeletével a folyó 1892. évi novem-
ber hó 15—30. közötti idő tüzetett ki.

Felhivatnak ennél fogva Nagybecskerek város azon háztulajdonosai kik házbéradó köteles jövedelmet huznak, miszerint kellően felszerelt és lakói illetve bérlői által is aláírt házbéradó vallomásaikat a fent kitűzött

MEGNYITÁSI JELENTÉS.

Van szerencsém a t. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy

„**Herczer Károly kávéháza**“

czég alatt teljes kényelemmel, a modern izlésnek megfelelőleg berendezett

kávéházi helyiségeimet

(Gymnasium-utca, Virág-féle házban)

megnyitottam.

Nem kiméltem sem költséget sem fáradságot, hogy helyiségem minden igénynek megfelelő legyen.

Főtörekvésem lesz azon régebbi időben úgy kedvelt helyiségnek jó hírnevét visszaszerezni, mindenkor a legjobb kávéházi italokkal szolgálom, valamint a legjobb hideg konyhával.

Sörrel, úgy pohársör mint üvegekben mindig szolgálhatok, valamint a legjobb magyarádi, pécsi, villányi, ménesi és szamarodi borokkal.

Kérem az irántam eddig tanusított szives bizalmát ezen új vállalatomban is támogatni.

Kiváló tisztelettel:

Herczer Károly.

(566—2.2)

H i r d e t é s e k

felvételnek

e lap kiadóhivatalában

Uri-utca 276-4. sz. alatt.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.